

(สำเนา)

เลขที่รับ ๗/๒๕๕๓ วันที่ ๒๘ ม.ค. ๒๕๕๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้น

ข้าพเจ้าและคณะขอเสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้มาเพื่อโปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา และหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) มัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช ผู้เสนอ

(นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคชาติไทยพัฒนา

(ลงชื่อ) อารยะ ชุมดวง ผู้เสนอ (ลงชื่อ) อุดร จินตะเวช ผู้เสนอ

(นายอารยะ ชุมดวง)

(นางอุดร จินตะเวช)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

(ลงชื่อ) ภคิน ปริศนานันท์กุล ผู้เสนอ

(ลงชื่อ) ภราดร ปริศนานันท์กุล ผู้เสนอ

(นายภคิน ปริศนานันท์กุล)

(นายภราดร ปริศนานันท์กุล)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

(ลงชื่อ) เจริญ เทียงธรรม ผู้เสนอ

(ลงชื่อ) ตุ่น จินตะเวช ผู้เสนอ

(นายเจริญ เทียงธรรม)

(นายตูน จินตะเวช)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

(ลงชื่อ) นิโรธ สุนทรเลขา ผู้เสนอ
(นายนิโรธ สุนทรเลขา)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

(ลงชื่อ) นพดล มาตรศรี ผู้เสนอ
(นายนพดล มาตรศรี)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

(ลงชื่อ) วิจิตร พรพฤฒิพันธุ์ ผู้เสนอ
(นายวิจิตร พรพฤฒิพันธุ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

(ลงชื่อ) ชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ ผู้เสนอ
(นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

(ลงชื่อ) นิอริส เจตาทิวัฒน์ ผู้เสนอ
(นายนิอริส เจตาทิวัฒน์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

(ลงชื่อ) เชวงศักดิ์ เร่งไพบูลย์วงษ์ ผู้เสนอ
(นายเชวงศักดิ์ เร่งไพบูลย์วงษ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

(ลงชื่อ) วัชระ ยาวอหะซัน ผู้เสนอ

(นายวัชระ ยาวอหะซัน)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

(ลงชื่อ) พีระเดช ศิริวันสาธนท์ ผู้เสนอ
(นายพีระเดช ศิริวันสาธนท์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

(ลงชื่อ) กรรณิการ์ เจริญพันธ์ ผู้เสนอ
(นางกรรณิการ์ เจริญพันธ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

(ลงชื่อ) อุดลย์ เหลืองบริบูรณ์ ผู้เสนอ
(นายอุดลย์ เหลืองบริบูรณ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

(ลงชื่อ) นิติวัดน์ จันทร์สว่าง ผู้เสนอ
(นายนิติวัดน์ จันทร์สว่าง)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

(ลงชื่อ) ปารีณา ไกรคุปต์ ปาจารย์างกูร ผู้เสนอ
(นางปารีณา ไกรคุปต์ ปาจารย์างกูร)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

(ลงชื่อ) ศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์ ผู้เสนอ
(นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวรุ่งนภา ชันธิโชติ)

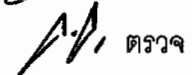
ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักงานการประชุม

จิราภา พิมพ์

ทาน

ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐(๒) และ(๘) และมาตรา ๓๖ และเพิ่มมาตรา ๑๐(๑/๑) และ (๑/๒) มาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘

(๒) กำหนดให้มูลนิธิที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองมีอำนาจดำเนินการพิจารณาใดๆ ในคดีที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคโดยส่วนรวมได้เช่นเดียวกับสมาคม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และ มาตรา ๔๒)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษผู้ประกอบการที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับสินค้าที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค และผู้เจตนาทุจริต ใช้ ข้าง วาน ยุง หรือดำเนินการให้มูลนิธิฟ้องร้องต่อศาลเพื่อกันแกล้งผู้ประกอบการให้ได้รับความเสียหายและเพิ่มบทกำหนดโทษผู้ประกอบการที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับบริการที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๖ และ มาตรา ๖๐ และเพิ่มมาตรา ๕๖/๑)

เหตุผล

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติชัดเจนที่จะให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมข้อพิพาทเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคอันจะเป็นการช่วยลดปริมาณคดีที่จะไปสู่ศาลได้ และสำหรับมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคนั้น แม้จะมีบทบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคจากสินค้าที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคซึ่งสมควรมีมาตรการคุ้มครองเช่นกัน นอกจากนั้น สมควรกำหนดให้มีมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับการให้ผู้ประกอบการจัดเก็บหรือเรียกคืนสินค้าที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค และให้มูลนิธิที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองมีสิทธิในการดำเนินคดีเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคเช่นเดียวกับสมาคม ซึ่งจะเป็นการขยายการคุ้มครองผู้บริโภคโดยภาคเอกชนด้วย สมควรแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคให้มีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้บริโภคเพิ่มขึ้นจากกฎหมายปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๑/๒) ส่งเสริม พัฒนา และสนับสนุนงานคุ้มครองผู้บริโภคตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๘) ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๘) รับรองสมาคมและมูลนิธิตามมาตรา ๔๐”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าสินค้าใด อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค คณะกรรมการอาจออกคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้านั้นได้ ถ้าผู้ประกอบธุรกิจไม่ดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้าหรือดำเนินการล่าช้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร คณะกรรมการจะจัดให้มีการพิสูจน์โดยผู้ประกอบธุรกิจเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายก็ได้ ในกรณีจำเป็นและเร่งด่วน คณะกรรมการอาจออกคำสั่งห้ามขายสินค้านั้นเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะทราบผลการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้านั้นได้

ในกรณีที่ผลการทดสอบหรือพิสูจน์ปรากฏว่าสินค้านั้นอาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค และไม่อาจป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากสินค้านั้นได้โดยการกำหนดฉลากตามมาตรา ๑๐ หรือตามกฎหมายอื่น ถ้าคณะกรรมการเห็นสมควรจะออกคำสั่งดังต่อไปนี้ก็ได้

(๑) ห้ามผู้ประกอบธุรกิจขายสินค้านั้น
(๒) ให้ผู้ประกอบธุรกิจแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงสินค้านั้นไม่ให้เป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค

(๓) ให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดเก็บหรือเรียกคืนสินค้านั้น
(๔) ให้ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งเป็นผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรจัดส่งสินค้านั้นกลับคืนออกนอกราชอาณาจักร

(๕) ให้ผู้ประกอบธุรกิจทำลายสินค้านั้น
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงสินค้า การจัดเก็บหรือเรียกคืนสินค้า การจัดส่งสินค้ากลับคืนออกนอกราชอาณาจักร และการทำลายสินค้าตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คำสั่งตามมาตรา นี้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติ
คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๓๗ ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำสั่งตามมาตรา ๓๖ วรรคสอง (๕) แต่ผู้ประกอบการ
ธุรกิจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ให้คณะกรรมการจัดให้มีการทำลายสินค้านั้น โดยผู้ประกอบการธุรกิจเป็นผู้
เสียค่าใช้จ่าย

มาตรา ๓๘ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบริการใดอาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค
คณะกรรมการอาจออกคำสั่งให้ผู้ประกอบการธุรกิจดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์บริการนั้นได้ ถ้าผู้ประกอบการ
ธุรกิจไม่ดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์บริการหรือดำเนินการล่าช้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร คณะกรรมการ
จะจัดให้มีการพิสูจน์โดยผู้ประกอบการธุรกิจเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายก็ได้ ในกรณีจำเป็นและเร่งด่วน คณะกรรมการ
อาจออกคำสั่งห้ามให้บริการนั้นเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะทราบผลการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้านั้นได้

ในกรณีที่ผลการทดสอบหรือพิสูจน์ปรากฏว่าบริการใดอาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค ถ้า
คณะกรรมการเห็นสมควรจะออกคำสั่งดังต่อไปนี้ก็ได้

(๑) ให้ผู้ประกอบการธุรกิจปิดประกาศและโฆษณาคำเตือนเกี่ยวกับการรับบริการนั้น

(๒) ให้ผู้ประกอบการธุรกิจแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการให้บริการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) ห้ามผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการนั้น

คำสั่งตามมาตรา นี้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติ
คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๐ สมาคมและมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคหรือต่อต้านการ
แข่งขันอันไม่เป็นธรรมทางการค้า และข้อบังคับของสมาคมและมูลนิธิดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับ
คณะกรรมการ สมาชิก และวิธีการดำเนินการของสมาคมและมูลนิธิเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดใน
กฎกระทรวง สมาคมและมูลนิธินั้นอาจยื่นคำขอให้คณะกรรมการรับรองเพื่อให้สมาคมและมูลนิธินั้นมีสิทธิ
และอำนาจฟ้องตามมาตรา ๔๑ ได้

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การรับรองสมาคมและมูลนิธิตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๑ ในการดำเนินคดีที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค ให้สมาคมหรือมูลนิธิ
ที่คณะกรรมการรับรองตามมาตรา ๔๐ มีสิทธิในการฟ้องคดีแพ่ง คดีอาญา หรือดำเนินกระบวนการพิจารณา
ใด ๆ ในคดีเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคโดยส่วนรวมตามที่คณะกรรมการประกาศ
กำหนดได้ และให้มีอำนาจฟ้องเรียกทรัพย์สินและค่าเสียหายแทนผู้บริโภคได้ ถ้ามีหนังสือมอบหมายให้
เรียกทรัพย์สินและค่าเสียหายแทนจากผู้บริโภคดังกล่าว

ในการดำเนินคดีในศาล มิให้สมาคมและมูลนิธิถอนฟ้อง เว้นแต่ศาลจะอนุญาตเมื่อศาล เห็นว่าการถอนฟ้องนั้นไม่เป็นผลเสียต่อการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นส่วนรวม สำหรับคดีแพ่งเกี่ยวกับการเรียก ทรัพย์สินหรือค่าเสียหายแทนผู้บริโภค การถอนฟ้องหรือการพิพากษาในกรณีที่คู่ความตกลงหรือ ประนีประนอมยอมความกัน จะต้องมียุติบัตรแสดงความยินยอมของผู้บริโภคผู้มอบหมายให้เรียกทรัพย์สิน หรือค่าเสียหายแทน แล้วแต่กรณี มาแสดงต่อศาลด้วย

มาตรา ๔๒ นอกจากต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และ กฎหมายอื่นแล้ว สมาคมและมูลนิธิที่คณะกรรมการรับรองตามมาตรา ๔๐ ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่ คณะกรรมการกำหนด

เมื่อปรากฏว่าสมาคมหรือมูลนิธิใดที่คณะกรรมการรับรองตามมาตรา ๔๐ สมาคมใด ไม่ ปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด หรือเมื่อมีพฤติการณ์ปรากฏว่าได้ดำเนินการฟ้องคดีโดยไม่ สุจริต ให้คณะกรรมการมีอำนาจเพิกถอนการรับรองสมาคมหรือมูลนิธินั้นได้

การเพิกถอนการรับรองสมาคมหรือมูลนิธิตามวรรคสอง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๕๖ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของคณะกรรมการซึ่งสั่งห้ามขายสินค้าเป็น การชั่วคราวตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้ประกอบธุรกิจตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ผลิตเพื่อขายหรือเป็นผู้ส่งหรือนำเข้ามาใน ราชอาณาจักรเพื่อขาย หรือการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตราย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๖/๑ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของคณะกรรมการซึ่งสั่งห้ามขายสินค้าเป็น การชั่วคราวตามมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๐ ผู้ใดโดยเจตนาทุจริต ใช้ ฉ้อฉล ฆาตกรรม ยุบยง หรือดำเนินการให้สมาคมหรือมูลนิธิที่
คณะกรรมการรับรองตามมาตรา ๔๐ ฟ้องร้องผู้ประกอบธุรกิจคนใดเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญาต่อศาล เพื่อ
กีดกันแก๊งผู้ประกอบธุรกิจนั้นให้ได้รับความเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน
ห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติชัดเจนที่จะให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมข้อพิพาทเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคอันจะเป็นการช่วยลดปริมาณคดีที่จะไปสู่ศาลได้ และสำหรับมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคนั้นแม้จะมีบทบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคจากสินค้าที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคก็ตาม แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมไปถึงการคุ้มครองทางด้านบริการที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคซึ่งสมควรมีมาตรการคุ้มครองเช่นกัน นอกจากนี้สมควรกำหนดให้มีมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับการให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดเก็บหรือเรียกคืนสินค้าที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค และให้มูลนิธิที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองมีสิทธิในการดำเนินคดีเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคเช่นเดียวกับสมาคม ซึ่งจะเป็นการขยายการคุ้มครองผู้บริโภคโดยภาคเอกชนด้วย สมควรแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคให้มีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้บริโภคเพิ่มขึ้นจากกฎหมายปัจจุบัน

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

(๑) อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

กำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจและหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมข้อพิพาทตามที่ผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจตกลงกันก่อนมีการฟ้องคดีต่อศาล ส่งเสริม พัฒนา และสนับสนุนงานคุ้มครองผู้บริโภค ดำเนินการเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคตามมาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ วรรคสอง สมาคมและมูลนิธิตามมาตรา ๔๐ (ร่างมาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๑๐ (๑/๑) และ (๑/๒) ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ (๒) และร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ (๘)) สั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดเก็บหรือเรียกคืนสินค้าที่ปรากฏผลจากการทดสอบหรือพิสูจน์ว่าอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคโดยไม่อาจป้องกันอันตรายนั้นได้ตามกฎหมาย และให้ส่งสินค้านั้นกลับคืนออกนอกราชอาณาจักรในกรณีที่เป็นสินค้าที่สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ห้ามขาย แก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงสินค้านั้นให้เป็นอันตราย และทำลายสินค้า โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ

เงื่อนไข ในการแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงสินค้า การจัดเก็บหรือเรียกคืนสินค้า การจัดส่งสินค้ากลับคืนออกนอกราชอาณาจักรและการทำลายสินค้า เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖) จัดให้มีการทำลายสินค้าโดยผู้ประกอบการเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย ในกรณีที่ผู้ประกอบการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการที่สั่งให้ผู้ประกอบการทำลายสินค้า สั่งให้ผู้ประกอบการทดสอบหรือพิสูจน์เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบริการอาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค หรือจะจัดให้มีการทดสอบหรือพิสูจน์โดยผู้ประกอบการเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย หากผู้ประกอบการไม่ดำเนินการหรือดำเนินการล่าช้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรก็ได้ และมีอำนาจสั่งผู้ประกอบการห้ามให้บริการชั่วคราวในกรณีจำเป็นและเร่งด่วน รวมทั้งให้ผู้ประกอบการปิดประกาศค่าเตือน หรือโฆษณา ค่าเตือน แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการให้บริการตามเงื่อนไขที่กำหนด กับให้มีอำนาจสั่งห้ามให้บริการนั้น ในระหว่างการทดสอบหรือพิสูจน์บริการ โดยประกาศคำสั่งในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘)

(๒) การฟ้องคดีแทนผู้บริโภค

กำหนดให้มูลนิธิอาจยื่นคำขอให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรอง เพื่อให้มีสิทธิและอำนาจฟ้องคดีเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคเช่นเดียวกับสมาคม และให้สมาคมหรือมูลนิธิที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองมีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ในคดีที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคโดยส่วนรวม รวมทั้งให้มีอำนาจฟ้องเรียกทรัพย์สินหรือค่าเสียหายแทนผู้บริโภคได้ (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒)

(๓) บทกำหนดโทษ

กำหนดโทษผู้ประกอบการที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค และกำหนดเพิ่มโทษผู้ประกอบการที่ผลิต ส่ง หรือนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตราย รวมทั้งกำหนดโทษผู้เจตนาทุจริต ใช้ จ้าง วาน ยุยง หรือดำเนินการให้มูลนิธิฟ้องร้องต่อศาลเพื่อกลั่นแกล้งผู้ประกอบการให้ได้รับความเสียหาย (ร่างมาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๖ ร่างมาตรา ๑๐ เพิ่มมาตรา ๕๖/๑ และร่างมาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๐).